

Tárgytematika / Course Description

Európai törekvések és nemzeti stratégiák a kultúrák közvetítésben

AKLM_BHTM015

Tárgyfelelős neve /**Teacher's name:** dr. Horváth Csaba Sándor**Félév / Semester:** 2024/25/2**Beszámolási forma /****Assesment:** Folyamatos számonkérés**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal azokat a törekvéseket, melyek az európai országok közti kulturális kapcsolatok kiépítését szolgálják. Az Európai Unióhoz csatlakozott országok számára közzétett programok és pályázati lehetőségek kiemelten támogatják a különböző kultúrák közti szolidaritás kibontakozását illetve fenntartását, megvalósulásuk azonban országonként más-más akadályokba ütközik – fontos, hogy a leendő kulturális mediátorok tisztában legyenek e nehézségek okaival, és a megoldásukra tett erőfeszítések háttérével. A stratégia, mint az Európai Unió tervezési gyakorlatának legátfogóbb egysége. A stratégia, mint a szakmai érdekérvényesítés sajátos és szükséges eszköze, a közművelődési irányítás legátfogóbb programja. A kultúra és a művelődésügy területén kidolgozott hazai stratégiák, társadalmi, politikai, gazdasági, és kulturális igazgatási döntések előkészítése, azok szakmai és nem szakmai közönség számára történő kommunikálása. A tudományos, koncepcionális és stratégiai látásmód, kutatói, valamint szervezetfejlesztési és vezetési felkészültség szerepe a kulturális intézmények, hazai és nemzetközi hálózatok, kutatócsoportok és projektek tervezésében, vezetésében és menedzselésében.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Az Európai Unió kulturális politikája
2. Az UNESCO aktuális kulturális célkitűzései – stratégiai célkitűzések
3. Kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló egyezmény
4. Kreatív Európa program (2021–2027)
5. Új Kulturális Munkaterv (2019–2022)
6. Az Európa Kulturális Fővárosa program célja

7. Törekvések a kulturális határátlépésekre, Magyar kulturális intézetek külföldön
8. A kultúráközvetítéssel kapcsolatos stratégiák illeszkedése a Magyar Köztársaság alapvető tervezési dokumentumaihoz (Új Magyarország program, II. Nemzeti Fejlesztési Terv, Nemzeti Stratégiai Referencia Keret (NSRK), Új Széchenyi Terv, Széchenyi 2020)
9. A közművelődés adottságai. A közművelődési gyakorlat jellemző formái. A közművelődés irányítása. Magyar Kulturális Stratégia 2006–2020.
10. Stratégiai keretek: Partnerségi Megállapodás és Operatív Programok 2014–2020 (Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) • Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP) • Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) • Közigazgatás és Közszolgáltatás Fejlesztés Operatív Program (KÖFOP) • Intelligens Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) • Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) • Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) • Terület- és Területfejlesztési Operatív Program (TOP) • Vidékfejlesztési Program (VP) – EMVA)
11. Könyvtári és múzeumi stratégiák. Kulturális fejlesztések az Alfa Program és a Portál Program keretében, Építő közösségek, Múzeumok Mindenkinek és a Tudásdepó Expressz programok
12. Strukturális Alapok és a kultúra. TÁMOP és TIOP fejlesztések a kulturális szakterületen
13. A Magyar Művelődési Intézet bemutatása, Nemzeti Kulturális Alap
14. Hazai és EU-s kulturális pályázatok 2024/2025.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Alírási feltétele: órákon való részvétel a TVSZ szerint

Vizsgára bocsátás feltétele: prezentáció megtartása a megbeszélt témából, szemeszter végén egy ZH megírása

---

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Szegedy-Maszák Mihály – Zákány Péter (szerk.): Nemzeti művelődések az egységesülő világban. Bp., Ráció Kiadó, 2007.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Alfa Program – Múzeumi modernizációs stratégia 2004.

A magyar közművelődésről. Bp., 2011.

A Magyar Köztársaság Kormányának Stratégiája Az Egész Életen Át Tartó Tanulásról. 2005.

A szabadság kultúrája: Magyar kulturális stratégia 2006–2020. Bp., 2006.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közművelődési Stratégiája 2007–2013.

Bóka Éva: Az Európai Egység gondolat Fejlődéstörténete. Bp., Napvilág Kiadó, 2001.

Csiffáry Tamás: Az Unió magyar szemmel. Különös tekintettel az Unió pénzügyi rendszerére, a támogatásokra, pályázatokra. Bp., Könyvmíves Kiadó, 2004.

Csúri Károly – Mihály Csilla – Szabó Judit (szerk.): Határátlépések. Kulturális terek reprezentációi. Bp., Gondolat Kiadó, 2009.

Drabancz M. Róbert – Fónai Mihály: A magyar kultúrpolitika története 1920–1990. Debrecen, Csokonai Kiadó, 2005.

Erdősi Péter - Sonkoly Gábor (szerk.): A kulturális örökség. Bp., L' Harmattan, 2004.

Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. Bp., Osiris Kiadó, 2003.

Horváth Jenő: Az Európai integráció története: 1945–2000. In: Blahó Andás (szerk.): Európai Integrációs Alapismeretek. Budapest, Aula Kiadó, Budapest, 2003.

Husz Mária: Hét fejezet a kulturális örökségturizmusról. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar, 2007.

Juhász Lilla: Az Európai Unió információs stratégiája. In: Pintér Róbert (szerk.): Az információs társadalom. Bp., Gondolat Kiadó – Új Mandátum, 2007.

Komanovics Adrienne: Információszabadság az Európai Unióban. Bp.–Pécs, Dialóg Campus, 2009.

Közművelődési Fogalomtár. Bp., OKM, 2008.

Paládi-Kovács Attila: A nemzeti kulturális örökség fogalma, tárgya. Örökség, hagyomány, néprajz. In: Honismeret, 2004. 2. szám, 61–67.

Portál program – A könyvtárügy stratégiája 2008–2013.

Sonkoly Gábor: A kulturális örökség fogalmának értelmezési és alkalmazási szintjei. In: Regio, 2000. 4. szám, 45–66.
<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00038/pdf/03.pdf>

Sonkoly Gábor: Bolyhos tájaink. A kulturális örökség történeti értelmezései. Bp., Eötvös Kiadó, 2016.

Sonkoly Gábor: Nemzeti örökség – világörökség. A kulturálisörökség-paradigma. In: Czoch Gábor – Klement Judit – Sonkoly Gábor (szerk.): Tanulmányok Granasztói György tiszteletére. Bp., Atelier, 2008. 247–255.

Vitányi Iván: Kultúraelméleti és művelődésszociológiai írások. Pécs, PTE FEEFK, 2005.

Zalai Csaba – Hetényi Géza – Stelbaczký Tibor: Az Európai Unió támogatási politikája. Az Európai Unió a változó világban. Bp., Press Publica Kiadó, 2001.

<https://culture.ec.europa.eu/hu>

<https://kreativeuropa.hu/>

<https://nka.hu/>

<https://nmi.hu/>